

Herren hjälper dem som modigt förblir trogna mot honom

Predikan av kandidat Frederik N. Bot

Stockholm, 13 september 2026

Läsningarna finns längst bak

”Men Daniel föresatte sig i sitt hjärta att inte orena sig med kungens mat eller med vinet som han drack.” *Daniel 1:8*

Föreställ dig att landet där du bor och staden där du växte upp blir erövrade av en fiende. Allt tycks vara förlorat – allt det som du under hela ditt liv har lärt dig att älska och uppskatta. Och inte nog med det. Du blir själv tillfångatagen och dessutom utvald för att utbildas av fienden, enligt ideal och tänkesätt som strider mot det du själv tror är rätt. Det är knappast en situation man skulle avundas någon. Men det var just den situation som den unge Daniel befann sig i efter att Jerusalem hade erövrats av Nebukadnessar, kungen av Babylon.

Gav Daniel upp under dessa svåra omständigheter? Nej, det gjorde han inte. Och om vi tänker lite närmare på situationen inser vi hur modig han faktiskt var. Det handlade inte bara om att tacka nej när några vänner bjöd honom på en festmåltid. Daniel vågade stå emot Nebukadnessar, Babylons mäktige kung, som just hade besegrat kung Jojakim och erövrat Juda land. Nebukadnessar hade själv valt ut Daniel och befallt att han skulle utbildas för tjänst vid det kungliga hovet. Han hade till och med gett Daniel ett nytt namn [Beltesassar] – på sätt och vis en helt ny identitet.

Nebukadnessar var verkligen en mäktig kung. Ändå kände Daniel inom sig en stark önskan att inte orena sig med kungens mat eller med vinet som kungen drack. Och han nöjde sig inte med att bara känna så. Han sade också öppet vad han ville till den hovman som ansvarade för hans utbildning vid Nebukadnessars hov.

Berättelsen om Daniel har, liksom alla andra berättelser i Ordet, en andlig mening innanför den bokstavliga meningen. I Ordet betecknar mat andlig och himmelsk föda – alltså tro på Herren och kärlek. *Arcana Coelestia #680*

I evangelierna läser vi det som Herren säger:

”Det står skrivet: Människan lever inte bara av bröd utan av varje Guds ord.” *Luk 4:4*

Herren hänvisar där till det som står i 5 Mosebok 8:3, en text som Daniel med all sannolikhet kände väl till. Men vilken andlig föda tar vi då själva till oss i våra liv? Jag utgår från att ni som är här ofta läser Guds Ord och försöker, så gott ni kan, att tillämpa dessa sanningar i era liv. Men det finns också andra tankar och idéer som hela tiden kommer till oss. De kan komma från böcker och tidskrifter, från sociala medier eller helt enkelt från sådant som andra människor berättar och delar med sig av.

Ibland vet vi inte ens riktigt varifrån en viss tanke ursprungligen kommer. Och en del av dessa tankar står i strid med de sanningar som Ordet lär oss. Det finns många exempel på

hur ett själviskt beteende framställs som något positivt, hur ett allt större fokus på sinnliga njutningar uppmuntras, eller hur nya tankar om kön och relationer förs fram. Vi kan också tänka på all reklam där produkter och tjänster som vi egentligen inte behöver kopplas samman med populära idéer och tilltalande bilder som i verkligheten inte har något med själva produkten att göra. Avsikten är att få oss att acceptera den – och helst också börja längta efter den.

Men allt som ser bra ut eller är modernt är inte nödvändigtvis bra för oss ur ett andligt perspektiv. Vi är visserligen inte bokstavligen tillfångatagna på samma sätt som Daniel var. Men den ständiga ström av information som människor utsätts för i vår tid kan ändå liknas vid ett slags mental fångenskap.

Här är det värt att komma ihåg att Nebukadnessar och det babyloniska riket i den andliga meningen betecknar förfalskningen av Ordet. *Uppenbarelsesboken uppenbarad #47* Ibland är det lätt att känna igen tankar som strider mot det Herren lär oss i sitt Ord. Men andra gånger är idéerna vi möter mycket övertygande. De kan verka lockande – ungefär som den utsökta mat som Daniel erbjöds av kungen. Ska vi till exempel helt gå upp i den senaste argumentationen för en konflikt eller ett krig som vi läser i en debattartikel? Behöver vi verkligen de senaste knepen för att överlista våra konkurrenter, bara därför att en bloggare säger det på ett så övertygande sätt? Kan det vara frestande att ta till sig sådana idéer i stället för att hålla fast vid Ordet?

Låt oss återvända till berättelsen om Daniel. Det var inte bara maten som var lockande. Bakom den fanns också den mäktige kung som hade befallt Daniel att äta av den. Tänk tillbaka på högstadiet eller gymnasiet. Vem har inte varit med om att en inflytelserik klasskamrat försökte få en att göra något som man själv kände var fel? Vem har aldrig gjort något som egentligen inte kändes bra, bara för att få höra till en grupp? Sådant upphör inte nödvändigtvis när vi blir vuxna. Det kan finnas situationer där vi känner ett tryck att anpassa oss till arbetskamrater, vänner eller släktingar. I sådana ögonblick kan vi komma ihåg Daniels mod. Han vågade stå emot ett starkt inflytande.

Men vi kan också tillämpa principerna i Daniels första kapitel på det som händer inom oss själva. Vi kan hamna i en situation där vi frestas att göra något bara därför att det känns behagligt för våra sinnen – eller helt enkelt därför att det är själviskt och passar oss själva bäst. Då gör sig samvetet påmint, den inre rösten som säger: "Det där borde du inte göra. Du vet att det inte är rätt." Tänk till exempel på alla ursäkter som kan dyka upp i huvudet när vi har lovat att hjälpa till vid ett välgörenhetsarrangemang men hellre vill använda tiden till något annat. Då kan vårt beslut att stå fast vid det vi vet är rätt liknas vid hur Daniel föresatte sig i sitt hjärta att inte orena sig inför Gud.

Varifrån fick Daniel kraften att stå emot? Någonstans måste han ha lärt sig att han inte skulle äta av kungens utsökta mat. På samma sätt måste vi själva lära oss de sanningar som vårt andliga liv kan byggas på. Dessa sanningar finns i Ordets bokstavliga mening. Och det är just dessa sanningar som gör det möjligt för Herren att hjälpa oss. Som vi hörde i dagens läsning

ur Läran om den Heliga Skrift har dessa sanningar en särskilt kraftfull verkan på falskheter och onda ting. Genom dem har Herren makt över helvetena och kan lyfta en människa som befinner sig i falskhet upp mot himlen.

Men sanningarna behöver inte bara läras in. De måste också omsättas i livet. Det ser vi i berättelsen om de tio dagar då Daniel endast skulle äta grönsaker. Det hade inte hjälpt honom att bara önska att han kunde avstå från kungens mat. Han måste faktiskt göra det. Och för att kunna begränsa sin kost till grönsaker fick Daniel hjälp av [hovmannen] Melzar. På motsvarande sätt får vi hjälp av de änglar som Herren ger oss när vi lever enligt hans Ord. Hur dessa änglar kan verka med hjälp av de sanningar vi har tagit emot från Ordet förklaras i ett avsnitt i Arcana Coelestia #5893. Där betonas också hur viktigt det är att faktiskt handla utifrån de sanningar vi har lärt oss:

”Men detta plan, på vilket änglarna kan verka in, kan inte förvärfvas om inte trons sanningar har omsatts i handling och därigenom blivit inplantade i människans vilja och genom viljan i hennes liv.”

Det latinska uttrycket är *in actum* – att föra något till handling. Tänk er en ö som har blivit ockuperad av en fiende. Om ön ska befrias är det till stor hjälp om de vänligt sinnade styrkorna först lyckas upprätta ett brohuvud. Därifrån kan de sedan gå vidare och driva bort fienden från resten av ön. Men i en sådan situation räcker det inte att bara känna till att ett brohuvud är en bra militär strategi. Det räcker inte heller att hålla med om det i tanken. Brohuvudet måste faktiskt upprättas. Någon måste handla för att ön ska kunna befrias. På samma sätt kan de sanningar från Ordet som vi tillämpar i våra liv skapa ett slags andligt brohuvud inom oss. Därifrån kan Herrens änglar verka och hjälpa oss i kampen mot falskheter och andra helvetiska inflytanden. Och som vi redan har hört kommer de sanningar som behövs för att skapa en sådan ingång i oss från Ordets bokstavliga mening. Med detta i tankarna kan vi nu se på den hovman som Daniel framförde sin önskan till.

I berättelsen står det att Gud lät Daniel finna välvilja hos hovmannen. Men vad representerar denne hovman? Enligt den himmelska läran betecknar en eunuck den naturliga människan med avseende på det goda, ett gott som kan förenas med sanningen. Arcana Coelestia #5081 Eunucks uppgift är att förse kungen, som representerar den inre människan, med sådant som har hämtats från den synliga världen och som gör att den inre människan kan utveckla intelligens och vishet. Hovmannen var rädd för kung Nebukadnessar men bestämde sig ändå för att låta Daniel göra ett försök. På samma sätt har vi själva möjlighet att bestämma oss för att pröva något vi har lärt oss från Ordet – att faktiskt leva efter det. Det krävs mod för att en andlig förändring ska kunna äga rum.

På engelska finns uttrycket *”the proof of the pudding is in eating”* – ungefär att resultatet visar om något verkligen fungerar. Pudding ingick visserligen knappast i Daniels kost, som bestod av grönsaker och vatten. Men efter tio dagar utan kungens rätter gick resultatet inte att ta miste på. De tio dagarna betecknar här en tidsperiod fram till dess att ett tillstånd har nått sin fullhet. På samma sätt gäller det oss. Om vi förmår oss själva att leva efter det vi lär

oss från Ordet och fortsätter att göra det, kommer vi så småningom att erfara det nya tillstånd som blir resultatet.

Jag tycker att det första kapitlet i Daniels bok faktiskt är en mycket fin berättelse ur Gamla testamentet. Den lär oss en viktig andlig princip, och det utan den våldsamhet som annars förekommer ganska ofta i dessa böcker [Gamla testamentet]. Jag tror att vi alla på något sätt kan känna igen oss i Daniel. Vi kan till och med vara som Daniel. Daniel befann sig under mycket svåra omständigheter. Hans land hade erövrats och han hade tvingats tjäna en främmande och ond kung. Ändå hade han modet att förbli trogen det han hade lärt sig från Herren. Daniel levde efter Guds Ord. Han hade ofta tagit till sig denna andliga föda under sitt liv. Den himmelska läran säger att också vi bör läsa Ordet ofta. I Uppenbarelseboken förklarad #803 står det:

”Man bör läsa Ordet varje dag, ett eller två kapitel, och av en lärare och genom predikningar lära sig sin religions lärosatser, och framför allt lära sig att Gud är en, att Herren är himlens och jordens Gud och att Ordet är heligt.”

Jag vill därför uppmuntra er att omsätta denna uppmaning i praktiken och läsa åtminstone ett kapitel ur Ordet varje dag. De sanningar som ni på det sättet tar emot kan – som vi har sett både i Daniels första kapitel och i förklaringen från Arcana Coelestia – användas av Herren och hans änglar för att hjälpa er i ert andliga liv.

Nästa gång du hamnar i en situation där du frestas att göra något själviskt, eller kanske känner dig pressad att använda en lögn för att komma undan en obehaglig situation, kom då ihåg hur Daniel handlade. Stanna upp ett ögonblick och tänk på de andliga sanningar du har lärt dig och som gäller just den situationen. Det krävs mod för att säga nej till sig själv och sina egna begär och i stället göra något för en annan människa. Det krävs mod för att tala sanning, särskilt när sanningen avslöjar något som man själv har misslyckats med eller inte är särskilt stolt över. Men om du har modet att handla i enlighet med de andliga sanningar som du har lärt dig från Ordet, då kan du lita på att Herren kommer att hjälpa dig – precis som han hjälpte Daniel. Som Herren säger i 3 Mosebok 26:3, 12:

”Om ni vandrar efter mina stadgar och håller mina bud och gör efter dem ... skall jag vandra mitt ibland er och vara er Gud, och ni skall vara mitt folk.”

Amen!

Läsningar: Daniel 1; Läran om den Heliga skrift #49; Arcana Coelestia #5893

Inledning:

Vid en viss tidpunkt i Israels folks historia hade det södra riket erövrats av babylonierna, och människorna som bodde där hade tvingats leva i ett främmande land och tjäna en främmande kung. Men Herren övergav inte sitt folk. Han sände profeter till dem, och en av dessa profeter var Daniel, som skulle komma att spela en viktig roll fram till dess att folket till slut fick återvända till Juda. I dag läser vi ur det första kapitlet i Daniels bok.

Dan 1:3-20

Kungen befälde sin förste hovmarskalk Aspenas att han av Israels barn skulle låta hämta unga män av kunglig släkt eller av förnäm börd, sådana som inte hade något kroppsligt lyte utan var vackra att se på. De skulle kunna tillägna sig all slags lärdom, vara kloka, ha lätt för att lära och vara dugliga att tjäna i kungens palats. De skulle få undervisning i kaldéernas språk och litteratur. Kungen bestämde åt dem en viss tilldelning för var dag av sin egen mat och av det vin han själv drack. Han befälde att man skulle lära upp dem i tre år för att de därefter skulle tjänstgöra hos kungen. Bland dessa var Daniel, Hananja, Misael och Asarja av Juda stam. Men förste hovmarskalken gav dem andra namn. Daniel kallade han Beltesassar, Hananja Sadrak, Misael Mesak och Asarja Abed-Nego.

Men för Daniel var det angeläget att inte orena sig med kungens mat eller med vinet som han drack, och han bad förste hovmarskalken att han inte skulle tvingas orena sig. Gud lät Daniel finna nåd och barmhärtighet inför förste hovmarskalken. Men denne sade till Daniel: "Jag fruktar att min herre konungen, som har bestämt vad ni skall äta och dricka, skall finna att ni är magrare än de unga män som är jämnåriga med er. Ni kommer då att dra skuld över mig inför konungen." Då sade Daniel till hovmästaren, som förste hovmarskalken satt över Daniel, Hananja, Misael och Asarja: "Gör ett försök med dina tjänare i tio dagar och låt oss få äta grönsaker och dricka vatten. Jämför oss sedan med de unga män som har ätit av konungens mat och gör med dina tjänare efter vad du då ser."

Han lyssnade till deras begäran och gjorde ett försök med dem i tio dagar. Efter de tio dagarna visade de sig vara vackrare att se på och mer välnärda än alla de unga män som hade ätit av kungens mat. Hovmästaren lät dem då också i fortsättningen slippa den mat som hade varit bestämd för dem och det vin de skulle ha druckit, och han gav dem grönsaker i stället.

Åt dessa fyra unga män gav Gud kunskap och insikt i all slags skrift och vishet, och Daniel förstod alla slags syner och drömmar. När tiden var inne då kungen bestämt att de skulle föras fram inför honom, fördes de av förste hovmarskalken inför Nebukadnessar. Kungen talade med dem, och det fanns ingen av dem som kunde jämföras med Daniel, Hananja, Misael och Asarja. De fick då tjänstgöra hos kungen. Han fann att de i alla frågor som krävde vishet och förstånd var tio gånger klokare än någon annan av de spåmän och besvärjare som fanns i hela hans rike.

Läran om den Heliga skrift #49

Kraften hos det Gudomligt sanna är i första hand till för att motverka det falska och onda, alltså motarbeta helvetet. Dessa måste vi slå tillbaka med sanningar från Ordets bokstavsmening. Det är också sanningarna som finns hos människan som ger Herren makten att frälsa henne, för det är med hjälp av sanningarna i Ordets bokstavsmening som människan omdanas och blir pånyttfödd. Det är då hon blir uttagen ur helvetet och införd i himlen. Det Gudomligt sannas kraft, eller Ordets kraft, finns i bokstavsmeningen därför att

Ordet där är i sin fullhet, och därför att i den meningen befinner sig samtidigt både änglarna i Herrens två riken och människorna.

Arcana Coelestia #5893

Sanningar måste finnas i det naturliga sinnet för att det goda ska kunna utföra sitt verk, och dessa sanningar måste föras in där genom en böjelse som hör till en äkta kärlek. ...

När människan pånyttföds leds hon av de änglar som Herren sänder. De leder henne genom att hos henne hålla kvar de sanningar som hon har blivit övertygad om är sanningar, och genom dessa sanningar hålla kvar den böjelse med vilken de har blivit förenade. Och eftersom denna böjelse för sanningen har sitt ursprung i det goda, leds hon då steg för steg mot det goda.

När onda andar har påfört någon onda ting och falskheter, har de änglar från Herren som då varit närvarande hållit kvar de sanningar som tidigare blivit inplantade hos människan och därigenom hållit henne tillbaka från dessa onda ting och falskheter. Av detta har det också blivit tydligt att trons sanningar, som genom en böjelse för sanningen har blivit rotade hos människor, tjänar som ett plan i vilket änglarna kan verka. De människor hos vilka ett sådant plan inte har lagts kan därför inte ledas av änglar, utan låter sig ledas av helvetet. Ty utan detta kan änglarnas verksamhet inte få något fäste någonstans hos dem och går därför förlorad. Men detta plan, i vilket änglarna kan verka, kan inte förvärfvas om inte trons sanningar har omsatts i gärningar och därigenom blivit inplantade i människans vilja och genom viljan i hennes liv.